

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Velî
Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

TÜRK KÜLTÜRÜ VE
HACI BEKTAŞ VELÎ ARAŞTIRMA DERGİSİ

Turkish Culture and Hacı Bektash Veli
Research Quarterly

Güz | Eylül/September
Autumn | 2018/87

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi / TKHBVD

Turkish Culture and Haci Bektash Veli Research Quarterly

•

Yıl/Year: 25 • **Sayı/Issue:** 87

Güz (Eylül)/Autumn (September) 2018

•

ISSN: 1306-8253 **E-ISSN:** 2147-9895

•

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Veli Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Adına Sahibi

On Behalf of AHBV Turkish Culture and Haci Bektash Veli Research and Application Center, Owner

Prof. Dr. İbrahim USLAN

AHBV Üniversitesi Rektörü/Rector of AKHBV University

•

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor

Dr. Orhan KURTOĞLU

•

Editörler/Editorial Board

Dr. Orhan KURTOĞLU/Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Neslihan KOÇ KESKİN/Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Bahadır KILCAN/Gazi Üniversitesi

Dr. Ayşe ÇAMKARA ERGİNER/Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

•

Yabancı Dil Editörleri/Foreign Language Editors

Dr. Abdülvahit ÇAKIR/Gazi Üniversitesi

Dr. Muhammet KOÇAK/Gazi Üniversitesi

Arş. Gör. Batuhan SELVİ/Fırat Üniversitesi

•

Bilişim Danışmanı/Informatics Advisor

Dr. Abdullah Orman/Gazi Üniversitesi

•

Düzeltili/Redaction

Dr. Ayşe ÇAMKARA ERGİNER

•

Sekreteryası/Secretariat

Hasan Basri GÜREL

Damla KAYA

Vedat DEMİROK

•

Yayın Türü/Publication Type

3 Aylık, Uluslararası, Süreli (Quarterly, International)

•

Yayın Dili/Language

Türkçe, İngilizce, Almanca (Turkish, English, German)

•

Yönetim Merkezi Adresi/Headquarter

AHBV Üniversitesi Türk Kültürü Açısından Hacı Bektaş-ı Veli Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Emniyet Mah. Abant 1 Cad. Gazi Üniversitesi TOKİ Blokları. E Blok, 3. Kat. Yenimahalle / ANKARA

Tel/Phone: +90 312 202 23 46

Elektronik Posta/E-mail: hacibektasveli@gazi.edu.tr **web:** www.hbvdergisi.gazi.edu.tr

•

Baskı/Printed By:

Gazi Üniversitesi Basımevi

Gölbaşı Yerleşkesi / ANKARA

Kapak Tasarımı

Harun Alabay

Basım Yeri ve Tarihi/Place and Date of Publication

Ankara, 2018

Danışma Kurulu/Advisory Board

Dr. Abdurrahman Güzel

Başkent Üniversitesi

Dr. Abdülkadir Emeksiz

İstanbul Üniversitesi

Dr. Abdülkadir Sezgin

Esenyurt Üniversitesi

Dr. Ahmet Bican Ercilasun

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Ahmet Taşğın

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dr. Ahmet Yaşar Ocak

TOBB ETÜ

Dr. Ali Duymaz

Balıkesir Üniversitesi

Dr. Ali Yakıcı

Gazi Üniversitesi

Dr. Ali Yaman

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Dr. Ayşe Yücel Çetin

Gazi Üniversitesi

Dr. Bahar Akarpınar

Hacettepe Üniversitesi

Dr. Bayram Durbilmez

Erciyes Üniversitesi

Dr. Cemal Kurnaz

Gazi Üniversitesi

Dr. Eva Csaki

Pazmany Peter Catholic University, Hungary

Dr. Fatma Ahsen Turan

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Gabriel Piricky

Institute of Oriental Studies of the SAS, Slovakia

Dr. Halil Çeltik

Gazi Üniversitesi

Dr. Hamiye Duran

Gazi Üniversitesi

Dr. Harun Yıldız

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Heath W. Lowry

Bahçeşehir Üniversitesi, Türkiye

Dr. Irene Markoff

York University, Canada

Dr. İsmail Görkem

Erciyes Üniversitesi

Dr. İsmet Çetin

Gazi Üniversitesi

Dr. Kazım Sarıkavak

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Krassimira Mutafova

St. Cyril and St. Methodius Veliko Turnovo University, Bulgaria

Dr. M. Fatih Köksal

Amasya Üniversitesi

Dr. M. Öcal Oğuz

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Mehmet Şeker

Düzce Üniversitesi

Dr. Marcello Mollica

Fribourg University, Switzerland

Dr. Michel Balivet

Aix Marseille University, France

Dr. Murat Karabulut

Gazi Üniversitesi

Dr. Mustafa Kara

Uludağ Üniversitesi

Dr. Mustafa Sever

Gazi Üniversitesi

Dr. Naciye Yıldız

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Nurten Gökalk

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Orhan Kemal Tavukçu

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Dr. Ömür Ceylan

İstanbul Kültür Üniversitesi

Dr. Özer Şenödeyici

Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Özkul Çobanoğlu

Hacettepe Üniversitesi

Dr. Pakize Pervin Aytaç

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Pervin Ergun

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Refik Turan

Gazi Üniversitesi

Dr. Sadullah Gülten

Ordu Üniversitesi

Dr. Salahaddin Bekki

Ahi Evran Üniversitesi

Dr. Taner Lüleci

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Tufan Gündüz

Hacettepe Üniversitesi

Dr. Türker Eroğlu

Gazi Üniversitesi

Dursun Gümüsoğlu

Araştırmacı-Yazar

YURT DIŐI TEMSİLCİLİKLERİ/ REPRESENTATIVES ABROAD

Almanya/ Germany

Dr. Özgür SAVAŐI
Ali Duran GÜLÇİEK

Amerika/ USA

Dr. Mark SOILEAU

Arnavutluk/Albania

Dr. Hysen KORDHA
Edmond BRAHIMAJ

Azerbaycan/Azerbaijan

Dr. Eldeniz ABBASOV

Bulgaristan/Bulgaria

Dr. Krassimira MUTAFOVA
Veysel BAYRAM

Fransa/ France

Dr. Michel BALIVET

Hollanda/ Holland

Erol SANBURKAN
Mustafa Fuat DOĖAN

İran/Iran

Dr. Ebul Hasan MÜNFERİD

İsveç/Sweden

Eraslan ÖRGÜN

İsviçre/Switzerland

Dr. Marcello MOLLICA

Kanada/ Canada

Dr. Irene MARKOFF

Kazakistan/Kazakhstan

Dr. Dossay KENZHETAYEV

Macaristan/Hungary

Dr. Éva CSÁKI

Makedonya/Macedonia

Dr. Metin İZETİ

Dr. Arben SULEJMANI

Kırgızistan/Kyrgyzstan

Dr. Bilgehan GÜLCAN

Slovakya/ Slovakia

Dr. Gabriel PİRİCKY

Çin/China

Dr. Kürüş TAHİR

87. SAYI HAKEMLERİ/ REFEREES of the 87th ISSUE

Dr. Ahmet Gündüz
Gaziantep Üniversitesi

Dr. Alican Dağdeviren
Sakarya Üniversitesi

Dr. Ayşe Atıcı Arayancan
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Dr. Ayşe Pelin Şahin Tekinalp
Hacettepe Üniversitesi

Dr. Bahir Selçuk
Fırat Üniversitesi

Dr. Beyhan Kesik
Giresun Üniversitesi

Dr. Cevdet Yakupođlu
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Halil Çeltik
Gazi Üniversitesi

Dr. Halit Çal
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Himmet Konur
Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Kadir Pektaş
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Dr. Kadriye Fiğen Vardar
İstanbul Üniversitesi

Dr. Kazım Paydaş
Harran Üniversitesi

Dr. Lütfiye Göktaş Kaya
Karabük Üniversitesi

Dr. Murat Karabulut
Gazi Üniversitesi

Dr. Namiğ Musali
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Salahaddin Bekki
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Dr. Semiha Altier
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Dr. Yavuz Fırat
Erciyes Üniversitesi

Dr. Zeynel Özlü
Gaziantep Üniversitesi

Okuyucu Mektupları/Letters

Lütfen yayımlanan yazılar hakkındaki görüş, yorum ve önerilerinizi Yazı İşleri Müdürlüğüne gönderiniz. Readers are most welcome to express their views, comments or suggestions on published articles, to the editor. hacibektasveli@gazi.edu.tr

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir. Kış/Aralık, Bahar/Mart, Yaz/Haziran, Güz/Eylül sayısı olmak üzere yılda dört defa yayımlanır. EBSCO HOST, SCOPUS, MLA, TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin, DOAJ, OAJI, Index Copernicus (ICI), ERIH PLUS, Index Islamicus gibi ulusal ve uluslararası indeks ve veritabanları tarafından taranmakta ve dizinlenmektedir. Dergide yayımlanan yazılardaki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Turkish Culture and Hacı Bektaş Veli Research Quarterly is an international and refereed journal. The owners of the article account for the legal and scientific responsibility. It is published quarterly in Winter/December, Spring/ March, Summer/June, Autumn/September. It is indexed in EBSCO HOST, SCOPUS, MLA, TÜBİTAK ULAKBİM TR Dizin, DOAJ, OAJI, Index Copernicus (ICI), ERIH PLUS, Index Islamicus. The authors are responsible for the opinions stated in the articles published in the journal.

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN.....	7
MAKALELER	
TABERSİ TEFSİRİNDE HZ. ALİ'YE NİSBET EDİLEN KIRAATLERİN İNCELENMESİ <i>EXAMINATION OF THE RECITATIONS TO 'ALİ IN AL-TABARSI COMMENTARY</i> <i>Nesrişah SAYLAN.....</i>	9
DEVİRSEL İBADET MODELLERİ OLARAK SEMAH- SEMÂ UYGULAMALARININ TARİHSEL KÖKENLERİ <i>THE HISTORICAL ROOTS OF SEMAH PRACTICES AS MODELS OF CYCLIC WORSHIP</i> <i>Cenk GÜRAY.....</i>	23
TEZKİRE-İ ŞEYH SAFÎ'YE GÖRE ERDEBİL TEKKE'SİNDE SEMAH <i>SEMAH IN ARDABIL DARVISH LODGE ACCORDING TO TEZKIRE-I SHEIKH SAFI</i> <i>Feyza TOKAT.....</i>	49
MEMLÜKLERDE DÖRT MEZHEP BAŞKADILIKLARININ KURULUŞU VE İŞLEYİŞİ <i>THE ESTABLISHMENT OF FOUR JUDGESHIPS IN THE MAMLUKS AND ITS</i> <i>FUNCTIONING</i> <i>Burak Gani EROL.....</i>	73
AKKOYUNLU SARAYINDA MANEVİ VE İDARİ GÜÇ: DERVİŞLER <i>SPIRITUAL AND ADMINISTRATIVE POWER IN AQ-QOYUNLU PALACE: DERVISHES</i> <i>Ayşe ATICI ARAYANCAN.....</i>	89
KARADENİZ BÖLGESİNDE 18. YÜZYIL ERKEK MEZAR TAŞLARI <i>18TH CENTURY MALE GRAVESTONES IN THE BLACK SEA REGION</i> <i>Halit ÇAL.....</i>	103
ŞEYH ŞABÂN-I VELÎ VAKIF MÜZESİ VAKIF ŞAMDANLARI <i>FOUNDATION CANDLESTICKS IN ŞEYH ŞABAN-I VELI FOUNDATION MUSEUM</i> <i>Lütfiye GÖKTAŞ KAYA / Ebubekir Sıddık ATA.....</i>	153
III. AHMET DÖNEMİ'NDE PİREVİ HACI BEKTAŞ VELÎ TEKKE'Sİ <i>PIREVI HACI BEKTAŞ VELI DERVISH LODGE IN THE PERIOD OF AHMET III</i> <i>Aziz ALTI.....</i>	183
ONDOKUZUNCU YÜZYILA AİT BİR KIYAFET ALBÜMÜ <i>A CLOTHING ALBUM FROM THE NINETEENTH CENTURY</i> <i>Ökkeş Hakan ÇETİN.....</i>	195

**EHL-İ BEYT'İN GİZEMLİ MİRASI CİFİR VE TÜRKÇE CİFİR METİNLERİNDEN
ÖRNEKLER**

*EHL-I BEYT'S MYSTERIOUS HERITAGE CİFİR AND EXAMPLES FROM TURKISH CİFİR
TEXTS*

Özer ŞENÖDEYİCİ..... 219

YAZAR REHBERİ..... 237

AUTHOR GUIDE..... 243